UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Disputatio || excellentium. D. doctoru[m] Iohannis Eccij & || Andre[a]e Carolostadij q[uae] cepta est Lipsi[a]e || XXVII. Iunij. An. M.D.XIX.

Eck, Johannes
Karlstadt, Andreas

[Erfurt], 1519

VD16 E 320

Eccius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-32477

Visual Library

Eccius.

¶ Reuerendus pater ab initio ſatis glorianter peruipendit per me adducta
quaſi ſibi minime obſtent que maxime aduerſant. nam ipſe voluit in ſermone
vulgari nō fieri cōmutationē pene eterne in penam tpalem. ⁊ opinioni cōmuni
contradicit quaſi non poſſit ꝓbari deum exigere aliquam ſatiſfactionē preter
portationē crucis. et in ſermone latino collaudat dictum vulgariū vltra oms
onem doctrinā doctorū ſcholaſticoꝝ de penitētia datam. Nymmer thuen die
hochſte pueß. Optima penitentia noua vita ſecundū gloſſam eius Addiderūt
talem pſuaſionē ipſe ⁊ ꝓpugnator: q: ſi auerterit ſe impius a iuſticia ſua ⁊c. Si
ad nouā penam imputat quō dicitur non recordari et patet. cōcluſio ſua ma
nifeſte dicens peccare ſacerdotem qui non abſoluat a culpa ⁊ pena. huic errori
ego ꝯdixi ſanctoꝝ patrū auctoritatib: quibus ipſe voluit illudere ⁊ auditores
faſcinare quaſi apud eum ſolū eſſet ptās interpretandi ſacrā ſcripturā. Unde
bene adduxi contra eum Auguſti: Non ſufficit mores in melius cōmutare ⁊ a
malis factis recedere ⁊c. Ubi eſt liquidiſſimū doctrinā ex ſermone allegatā eſſe
falſam. q: noua vita non eſt optima penitētia. cum non ſufficiat ſcdm Augu:
et bene etiā doctrina illa improbat̄ p b. Ambroſiū: lib: 2. de peniten: c. 5. Apli
ſcdm Chriſti magiſteriū docuerūt pñiam. et infra qui eñ agit pñiam non ſo
lum diluere debet lachrymis peccatū ſuū ſed etiā emendationib: factis operire
et tegere peccata ſua. Clariſſima ſancti pr̄is verba ꝙ emēdationib: factis agē
do penitentiā tegere debemus peccata. At cū auctoritates forent expreſſiſſime
deum non remittere pctm̄ impunitū. confugit ad mirabilē penarū diſtinctionē
qui tñ ſolitus eſt ſcholaſticos ob diſtinctionū vſum improbare. et dixit penam
qua de⁹ vult pctm̄ punire nō poſſet auferri p hoīem vel p papā. qd̄ eſt oīm fal
ſiſſimū ⁊ ptātis clauium anullatiuū. nam in pñia factā ꝯmutatiōe pene eterne
hō poteſt ſoluere illam penā p ipſum apl'm per reueren: patrē inductū. 1. corin:
11. Si nos ipſos iudicaremus non vtiq3 iudicaremur a dño. quare ſi nos pro
hac pena ſatiſfacimus. deus ꝓ peccato a nobis aliam nō exigit. alioquin ꝯtra
ꝓphetam illud qd̄ nos puniremꝰ. ſi deus vellet punire. iam bis puniret idipm̄.
Preterea. Clara fuerunt Cypriani verba Chryſoſt: Grego: 4. Hiero: ꝙ pena
iniuncta a ſacerdote in ſatiſfactionē eſt pena deo debita et ita victor q: nō im
pleuerat pñiam iniunctā a Cypriano dicitur nondū ſatiſfeciſſe deo. ꝙ ⁊ Thes
odorus in ſuo pñiali. quē ſequit̄ quaſi ad verbum Beda idipſum teſtat̄. Cuius
forte nec ij auctores ſicut nec Iſidorus ei ſatiſfacit. Unde quidquid dicat ore.
auctoritates oēs facere ꝓ eo. tñ neceſſariū eſt ꝙ corde diſſentiat. Cū he auc
toritates doctrinā eius ⁊ concluſionē ſubuertant. ſi eñ ſacerdos peccat nō ab
ſoluendo a pena ⁊ culpa. tunc Epi peccaſſent nō abſoluentes Uictoriā pena ⁊
culpa. et oēs ſacerdotes peccarēt p orbem Chriſtianū abſoluentes extra in
dulgentias. neq3 releuat̄ in eo ꝙ debeat crucem portare ⁊ hanc penam exigat
deus. Quia iſta crucis portatio nō eſt aliud ꝙ̄ vita Chriſtiana. ſicut ipſe reue:
pater docte hoc expoſuit. ſed cū hoc oportet de preteritis ſatiſfacere ⁊ dñm de
precari de ꝓteritis. De Reſeruatiōe caſuū concluſio mea nihil habet. tñ reſer
uatiōes moderatas credo eſſe vtiles qd̄ etiam prelati in monaſterijs experiunt̄.
fateor ingenue me eſſe in voto Gerſonis in conſilio Coſtancienſi interpellātis
ꝓ delenda immodica reſeruatiōe caſuū. ⁊ potiſſimū diſplicet mihi illa reſerua
tio. ſicut ⁊ dño patri qñ habet auaritiā comitem .i. pecuniarū penā annexam.
Eccl'iam non dicit rui turā ſi ſacerdos in ſua parrochia eſſet epūs ⁊ papa. certe
apparet mihi ſi eſſet illius pulcherrimi ordinis Hierarchici corruptio ꝙ etiam
eſſet eccl'ie ſubuerſio. Sed maneā in principali. q: pctm̄ non manet impunitū
ſcdm Auguſti: Grego: quare ſatiſfactio merito tertia pars pñie aſſerit̄ ⁊ plene
ꝓbauit Auguſt: in Enchi: p orōnem dñicam nos ſatiſfacere ꝓ ſcelerate geſtis
Et vt vere dixit heri reueren: pater Deus fecit pactum cum eccl'ia. ſi eccl'ia non

facit. deus facit. Ergo habeo ꝓpoſitū Scholaſticoꝝ ⁊ predicantiū ꝙ oportet
vel nos ſatiſfacere. aut deus exiget. ꝙ ſi per orōnes noſtras vel bona opa ſatiſ-
facim⁹ cur illud non poſſet fieri accedente virtute clauiū quas deus nō fruſtra
ſue ſponſe eccl'ie contulit. Et cū iuxta Gregorij ſententiā can: de cetero. 2. q. 7.
alij epiſcopi ſunt vocati in ptem ſolicitudinis papa habet plenitudinē ptātis.
ꝑ indulgentias ab eo datas ſatis fit poene ꝓ peccatis debite. ſolutione ex the-
ſauro eccl'ie facta. vt poſt Sixtum declarauit papa modernus ꝑcipiendo ſub
pena excōicationis ita doceri. teneri. ⁊ predicari quare ſi reueren: pater contra
vocat. predicet vel diſputet iam eſt anathemate ꝑcuſſus. Placuit tn̄ mihi ꝙ
vltra clauem ptātis heri poſuit clauem diſcretiōis. cum tn̄ plures claues ꝯtra
ſcholaſticos doctor: neget Conclu: 7. reſolutorij. hec volui omnino adijcere vt
futuri iudices aptius intelligerēt que noſtra eſſet controuerſia in hoc puncto.
qm̄ ſi reue: pater ſtat ſententie doctoꝝ per me allegatorū non aduerſabit nec
Scholaſticis nec predicatorib: nec mihi. quare ſi voluerit etiam ſententiā ſuā
ꝓ informatiōe dn̄orum iudicū poterit clarius exprimere.

Martinus.

¶ Ad iſtas nenias et ineptias d. d. heri ſatis reſpondi repetit em̄ eadē et velut
ridiculus citharedus chorda ſemꝑ oberrat eadem. Scdo ſcopum cōtrouerſie
non attigit. non em̄ queſtio eſt an deus peccatū multū dimittat. qd ſatis copi-
oſe probaui. ſed an papa vel eccleſia remittat quas penas deus exigat. de hoc
nihil probauit quod relinquo iudicio iudicum et omniū auditorū.
¶ Tertio obiicuit hodie ſcrip: ſanctas. ideo ſto in eius probatione heſterna
prima. ex Geneſi. 30. ca: vbi probauit penas requiri a deo. quas ibi ſcriptura
oſtendit irremiſſibiles. Doleo ꝙ d. d. ita ꝓfunde penetrat ſcripturas ſicut ſti-
pula aquas. Immo videtur fugere a facie earum ſicut diabolus crucem. quare
ſaluis reuerētijs patrū. ꝓfero ego auctoritatē ſcrip: qd ꝯmēdo iudicib. futuris.

Eccius.

¶ Quia impaciēs monachus ſcurrilia quedā addidit preter grauitatē theolo-
gicam de quo integri viri iudicent. an recte induxerim contra eum iudices iu-
dicabunt. ſed hanc fuiſſe materiā noſtrā patet ex Con: 4. dicere deū remittēdo
culpam remittere penam ⁊c. hoc erat ſaxum ꝑ nos voluendū et q: prefert auc-
toritatē ſacre ſcrip: patrib: quaſi ipſe velut alterū oraculū Apollis ſol⁹ habeat
ſcripturaꝝ intelligentiā. vltra ſanctos patres. ⁊ apparenter inducit auctorita-
tē heri ꝑ me citatā. Dico duo. Primo me adduxiſſe in eū finem. vt oſtenderē
cum impius auertiſſet ſe ab iniuſticia ſua deum adhuc recordari non quo ad
culpam. ſed quo ad penam. qd facit ꝓ Scholaſticis et predicantibus.
¶ Scdo cum reueren: pater reflectit auctoritatē illam cōtra me q: pene iſte a
deo peccato Ade impoſite ſint irremiſſibiles a papa ⁊ hoie. verū eſt ⁊ fateor q:
iſte ſunt pene que non ſolum conſequunt̄ ꝑſonam. ſed etiam ꝯſequunt̄ naturā
et ergo nō eſt mirū ꝙ iſte pene ſunt irremiſſibiles ab homie ſed ꝑ hoc nō ꝓbat̄
penas ꝑſonales ꝓ peccato debitas non eſſe a papa vel ſacerdote remiſſibiles.
At in his remitto me ad iudices paratus mutare ſententiā ſi me aliter ad me-
liꝰ docuerint.

Finita ſunt hec. 14. die Iulij hora octaua
preſente frequenti concione
auditorum.

Soli Deo honor et gloria. Anno. M. D. xix.